

## **Η απειλή «αποβιομηχάνισης» της Ευρώπης να μας αφυπνίσει σήμερα**

*Του Ευάγγελου Μυτιληναίου, Προέδρου & Διευθύνοντος Συμβούλου της MYTILINEOS και Προέδρου της Eurometaux*

Τα τύμπανα του πολέμου στην Ουκρανία αντηχούσαν απειλητικά τέτοια εποχή πέρυσι, αλλά η ενεργειακή κρίση είχε ήδη αρχίσει να δείχνει τα δόντια της από τα τέλη του καλοκαιριού. Κανείς παρ' όλα αυτά δεν θα μπορούσε να προβλέψει την πορεία και τη διάρκεια της ενεργειακής κρίσης που θα επακολουθούσε και ακόμα περισσότερο την υπαρξιακή απειλή που αυτή εν τέλει θα συνιστούσε για την ευρωπαϊκή βιομηχανία. Η ήδη δύσκολη κατάσταση που είχε διαμορφωθεί σε σχέση με τον παγκόσμιο ανταγωνισμό και οι λανθασμένες επιλογές της Ευρώπης (όπως λόγου χάρη η εντελώς αντιαναπτυξιακή προσέγγιση μέσω δράσεων, όπως ο μηχανισμός συνοριακής προσαρμογής άνθρακα - CBAM) για την αντιμετώπιση και της κινεζικής επέλασης στο πεδίο των commodities, έφεραν μεγάλες βιομηχανίες και ιδίως τις βιομηχανίες εντάσεως ενέργειας στο χείλος της καταστροφής. Σήμερα, με το υπέρογκο ενεργειακό κόστος και με την συνεχιζόμενη ολιγωρία της Ευρώπης ως προς την εξεύρεση ή και την υιοθέτηση λύσεων που έχουν τεθεί στο τραπέζι, η βιομηχανία δεν απειλείται απλώς: κλείνει. Η Ευρώπη ολόκληρη «αποβιομηχανίζεται».

Αυτές είναι αγωνίες συνολικά του βιομηχανικού κλάδου και ιδιαίτερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης επιχειρήσεων μη-σιδηρούχων μετάλλων, Eurometaux, της οποίας έχω την τιμή αλλά και το βαρύ φορτίο πλέον να ηγούμαι. Η MYTILINEOS είναι ίσως μία από τις ελάχιστες ευρωπαϊκές βιομηχανίες που δεν έχουν μέχρι σήμερα περιορίσει την παραγωγή τους και δεν σχεδιάζουν να μεταφέρουν την βιομηχανική τους δραστηριότητά τους σε άλλη χώρα. Ωστόσο η διασφάλιση επαρκούς, ανταγωνιστικής και ιδανικά χαμηλών ή μηδενικών εκπομπών ενέργειας είναι ζωτικής σημασίας. Όχι μόνο για την επιβίωση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας, αλλά και για την διατήρηση εκατομμυρίων θέσεων εργασίας, την ξεχασμένη στρατηγική αυτονομία της Ευρώπης και την ίδια την πράσινη μετάβαση, βασικό συστατικό της οποίας είναι όλα αυτά τα μέταλλα που ολοένα και λιγότερο παράγονται στην Ευρώπη. Δεν μένουμε όμως στο να επισημαίνουμε απλώς το πρόβλημα. Συμβάλλουμε ώστε η Ευρώπη να το δει στον πυρήνα του και να φέρουμε προτάσεις που θα βοηθήσουν στην αναζωογόνηση της βιομηχανίας μας και θα στοχεύουν στην παγκόσμια ανταγωνιστικότητά της.

Μία ευρωπαϊκή πολιτική για τη βιομηχανία καθίσταται πλέον ιστορικό διακύβευμα για το μέλλον του ίδιου του ευρωπαϊκού οικοδομήματος. Όχι όμως μία κλασική «Στρατηγική για τη Βιομηχανία» με κενές φιλοδοξίες: όπως ακριβώς έχει συμβεί με άλλες πολιτικές, η Ευρώπη πρέπει να θέσει δεσμευτικούς στόχους για τη βιομηχανία της (σε επίπεδο ΕΕ και κρατών-μελών), για την κάλυψη μέσα από Ευρωπαϊκή παραγωγή σημαντικού μέρους της εγχώριας ζήτησης σε πρώτες ύλες και μέταλλα, εν τέλει για την συμμετοχή της βιομηχανίας στο Ευρωπαϊκό ΑΕΠ. Η Αμερική φαίνεται ότι για ακόμα μία φορά είναι πιο μπροστά από τις εξελίξεις. Δρομολογεί μία πολιτική κατεύθυνση τέτοια, που να ευνοεί τις επενδύσεις και να προσφέρει ζωτικό χώρο σε βιομηχανίες που πλήττονται από την ενεργειακή κρίση. Η Ευρώπη οφείλει να μετατραπεί άμεσα σε πρότυπο παγκόσμιο επενδυτικό προορισμό ελκυστική χώρα για να επενδύσεις, και τούτο αναπόφευκτα περνά μέσα από τη διασφάλιση (ιδίως για την ενεργοβόρο βιομηχανία) ανταγωνιστικών τιμών

ενέργειας: η ανέμελη «παραδοχή» πολλών ότι «η εποχή της ανταγωνιστικής ενέργειας για την Ευρώπη πέρασε ανεπιστρεπτί» είναι όχι μόνο απαράδεκτη αλλά ανεύθυνη και πολλαπλά επικίνδυνη. Νομοτελειακά οι επιχειρήσεις θα αναζητήσουν την τύχη τους εκτός Ευρώπης και η Αμερική (και όχι μόνο) φαντάζει σήμερα ως ιδανικός προορισμός. Είναι αυτό που θέλουμε; Κάποιοι μιλούν για έναν νέο «εμπορικό πόλεμο». Ελπίζω οι πρόσφατες δηλώσεις της προέδρου και της εκτελεστικής αντιπροέδρου της Επιτροπής, υπεύθυνης για τον ανταγωνισμό, οι οποίες επιτέλους φαίνεται να αναγνωρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή πολιτική γύρω από τα σχήματα στήριξης της βιομηχανίας να μεταφραστεί άμεσα σε απτές πράξεις. Συνεκτικές και εξαιρετικά δουλεμένες προτάσεις που προσφέρουν win-win λύσεις και συνάδουν πλήρως με τους στόχους της ΕΕ έχουν υποβληθεί ήδη και έρχονται κι άλλες πολύ σύντομα: η βιομηχανία δεν κάθεται με σταυρωμένα τα χέρια περιμένοντας ελεημοσύνη. Αλλά η Επιτροπή πρέπει να κατανοήσει ότι δεν υπάρχει πλέον η πολυτέλεια του χρόνου και της περισυλλογής.

Ζητούμε περισσότερη «καθαρή» και φθηνή ενέργεια, αλλά δεν δημιουργούμε τις συνθήκες εκείνες που θα ευνοήσουν την παραγωγή και κυρίως την κατανάλωσή της από τους μπροστάρηδες του εξηλεκτρισμού στη βιομηχανία, τις βιομηχανίες μη-σιδηρούχων μετάλλων. Αναγνωρίζουμε ότι τα μέταλλα θα διαδραματίσουν καθοριστικό ρόλο στην ενεργειακή μετάβαση αλλά παρακολουθούμε με κυνισμό την ταχεία υποκατάσταση της Ευρωπαϊκής παραγωγής από εισαγωγές, οι οποίες έχουν σαφώς μεγαλύτερο ανθρακικό αποτύπωμα.

Ταυτόχρονα, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιμένει σε έναν υπερ-φιλόδοξο στόχο απανθρακοποίησης, αντιμετωπίζοντας την σημερινή συγκυρία ως *business as usual*, ενώ είναι οτιδήποτε εκτός από αυτό! Αποτέλεσμα αυτού είναι οι ηχηρές «πράσινες» διακηρύξεις να οδηγούν σε μείωση των εκπομπών στην ΕΕ λόγω αποβιομηχάνισης, και παράλληλα σε σημαντική αύξηση των παγκόσμιων εκπομπών, καθώς η παγκόσμια και η ευρωπαϊκή ζήτηση ικανοποιείται από νέα παραγωγή σε 3<sup>ες</sup> χώρες με πολύ μεγαλύτερες εκπομπές.

Εάν δεν είναι απλά σχιζοφρενικό, είναι τουλάχιστον *bad politics*.

Απαιτείται μια ισορροπημένη και ολιστική προσέγγιση που χωρίς να παραβλέπει τις ανάγκες της κοινωνίας και της οικονομίας, θα επενδύει στο βιομηχανικό παραγωγικό μοντέλο, ως βάση ανάπτυξης και ευημερίας. Ένα βιομηχανικό μοντέλο που -τουλάχιστον στον κλάδο των μετάλλων που είμαι σε θέση να γνωρίζω- είναι ήδη σαφώς πιο βιώσιμο από τον διεθνή ανταγωνισμό, και με κατάλληλες πολιτικές μπορεί πράγματι να πετύχει (και να συμβάλει σε) ακόμη καλύτερες επιδόσεις, και δη σε όλους τους 17 στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, όχι μόνο σε έναν! Διασφαλίζοντας την ενεργειακή αυτονομία μας, μπορούμε να αναλάβουμε τολμηρές δράσεις για το μέλλον μας. Πολιτικές βασισμένες στο ρεαλισμό, που αφουγκράζονται το ευρωπαϊκό επιχειρείν. Που στοχεύουν στην ευμάρεια όλων των πολιτών και όχι σε πειραματισμούς από κλιματικούς σταυροφόρους, οι οποίοι όμως δυστυχώς συχνά ζουν εκτός πραγματικότητας.

Ως πρόεδρος μιας -θέλω να πιστεύω- πρωτοπόρου εταιρείας αλλά και νεοεκλεγείς πρόεδρος της Eurometaux δεσμεύομαι ότι αυτά τα ζητήματα θα τεθούν με αποφασιστικότητα. Η βιομηχανία της Ευρώπης είναι σύμβολο οικονομικής σταθερότητας και ανάπτυξης. Ας αγωνιστούμε για να την κρατήσουμε **ευρωπαϊκή**.